

ET-TA'ARRUF, KELÂBÂZÎ

Ekrem Demirli

14.12.2016

Klasik Düşünce Okulu, Et-Taarruf okumalarının bu oturumunda, "kavramlar" bahsinin sıkıntılılarıyla giriş yaptı. Tasavvuf ehlinin şekli/makamı/mevkiyi reddedişi ilerleyen zamanlarda "dervişlik" makamını ona kazandırdı. Bu handikap içinde "tevhid" tekrar ele alınarak;riya,kibir,beklenti gibi kavramların tam zıddı olması ve tasavvufun kuruluş ilkesi olarak değerlendirildi. Kitaptan pasajlarla ilerlenen oturumda makamlar bahsine geçildi ve ilk olarak "tevbe" ele alındı. Cüneyd b. Muhammed'e yöneltilen "tevbe nedir" sorusuna:"Günahı unutmandır" cevabı, Ehl-i Sünnet ve Mutezile'nin bakış açıları çerçevesinde yorumlandı ve dil felsefesi açısından ifade biçimlerinin farklılıkları ortaya kondu. İnteraktif olarak ilerleyen oturumda, katılımcıların sorularıyla yön değiştirerek "merhamet" bahsine geçiş yapıldı. Merhametin manasının acımak olmadığını ifade eden Ekrem Hoca, "Merhamet, saygıdır. Orada bir varlığı görmektir. Acımak kibirdir,merhamete acımak dersiniz; Nietzsche haklı olur. Bir dinin temeli "acımak" olabilir mi? Patalojik bir durumdur bu." diyerek oturumunu sonlandırdı.

ET-TA'ARRUF, KELÂBÂZÎ

Ercan Alkan

14.12 .2016

Taarruf dersi Ercan Alkan hoca ile devam ediyor. Geçen derste tasavvufun mesaili olan haller ve makamlar bahsine geçmiş ve tasavvufun bu bahislerdeki kavramları dini düşünceye kazandırması üzerinde durulmuştu. Bu hafta ise tasavvufun haller ve makamlardaki kavramlardan farklı olarak sadece sufiyyenin kullandığı kavramlar üzerinde duruldu. Söz konusu kavramlar, tasavvufun problematiklerini dinamik bir şekilde takip edebileceğimiz bazen tek başına(vecd, marifet) bazen de set halinde(sekr-sahv, fena-beka, cem-fark, tecrid-tefrid, şuhud-gaybet) karşımıza çıkmaktadır. Metinden belirlenen pasajlar üzerinden söz konusu kavramların bir kısmını ele alındı ve Taarruf gibi bir klasik dönem metni üzerinden bu kavramların tasavvuf içerisinde nasıl konumlandırıldığı belirlenmeye çalışıldı.

KİTÂBU USÛLİ'D-DÎN, ABDULKAHİR EL-BAĞDADÎ

Ömer Türker

16.12.2016

Ömer hoca ile gerçekleştirilen Usûli'd-din okumaları devam ediyor. Bu derste ilkin geçen dersin devamı olarak kabir azabı konusu ele alındı. Ehl-i Sünnet'in filozofların ruhun manevi bir cevher olduğu ve dolayısıyla kabir azabının olmayacağı görüşüne karşı maddi bir unsurla kabir azabını ispat etme çabalarının esasında bilinci temellendirmeye evrildiği tespit edildi. Dersin ikinci kısmında imamet tartışmasına geçildi. İmamet tartışmasının nasıl hem siyasi hem de kelami/itikadi bir renge büründüğü ve buradan hareketle Mutezile'nin de Ehl-i Sünnet bloku içerisinde yer aldığı dile getirildi. Konu iki önemli nokta üzerinde tartışıldı: i) İmamet, bir siyaset tartışması olarak ele alındığında kelamcılar İslam siyaset düşüncesi bağlamında ne demişlerdir? ii) İmamet bir itikadi problem olarak ele alındığında Ehl-i Sünnet ile Şia tam olarak nerede ayrışır?

KİTÂBU USÛLİ'D-DÎN, ABDULKAHİR EL-BAĞDADÎ

Murat Kaş

16.12.2016

Klasik Düşünce Okulu'nda bugün "İman" konusunu konuşuldu. Murat hoca kelam literatüründe bu konunun "el-esmâ ve'l ahkâm" şeklinde yer aldığını, Mutezile'nin her ne kadar bu konuda "esma-i diniyye" kavramını kullansa da bu kullanımın nadir ve pek kabul görmemiş bir kullanım olduğunu ifade etti. Bu tartışmanın esasında şer'i ve hakiki olmak üzere iki farklı anlayışlardan ileri geldiğini de ilave etti.

Erken dönemde İslam Kelam Ekolleri arasında bu hususta imanın muteber bir tanımı, artıp eksilmesi vb. birçok tartışmanın yaşandığını Abdülkahir el-Bağdadi kitabında yer yer değinmiştir. Farklı yorumlara değindikten hemen sonra kendi görüşünü ve bu konudaki mezhebinin görüşünü açıklama yoluna gitmiştir. Abdülkahir el-Bağdadi, imanın artan bir nosyon olduğunu ifade eder ve ancak kalp ile tasdik, dil ile ikrar ve organlar ile hayatiyet kazandırılan bir amelin kamil bir mü'minin tanımlaması olduğunu açıkça ifade eder.

EL-FUSÛL FÎ'L-USÛL, EL-CASSAS

Hasan Hacak

16.12.2016

Klasik Düşünce Okulu'nda Cessas üzerinden sürdürülen fıkıh usulü okumalarında bir önceki derste mütevatir haber teorisine genel bir giriş yapılmıştı. Bu derste geçen haftanın devamı olarak haber teorisinin dini düşünce için önemi üzerinde duruldu ve en sonunda "haber" olgusunun temellendirilmesinin esasında dini düşüncenin temellendirilmesi olduğu dile getirildi. Cessas'ın mütevatir haberi zorunlu bilgi kategorisine yerleşmesi homojen olmayan çok fazla insanın yalan üzerine uzlaşamayacağı şeklinde insana mündemiç bir "adet" sebebiyle temellendirdiği belirlendi. Derste aynı zamanda dile getirilen haber teorisine yöneltilen "mütevatirin zaruri olup olmadığı, zaruri ise diğer dinlerin sözgelimi Hıristiyan ve Yahudiler'in Hz. İsa hakkındaki mütevatir iddialarının nasıl değerlendirileceği" metin üzerinden tartışılıp cevaplanmaya çalışıldı.

EL-FUSÛL FÎ'L-USÛL, EL-CASSAS

İrfan İnce

17.12.2016

Klasik Düşünce Okulu'nda İrfan hoca ile bugün usul-i fıkıhın en önemli konularından olan ve "beyan" konusunun hemen akabinde yer alan "haber" konusu ele alındı. İrfan hoca Hanefi paradigmaya göre haber konusunu kategorize etti ve bu konuda İmam Muhammed (ö.189/805)'in öğrencisi İsa b. Eban (ö.221/840)'ın haber teorisine işaret etti. Cessas'ın kendi haber teorisini inşa ederken İsa b. Eban'dan çokça etkilendiği görülmektedir.

Ayrıca Ekrem hoca da dersimize konuk oldular ve kendileri derse ayrı bir neşe kattı. İrfan hoca Hanefi paradigmaya göre haber konusunu anlatırken mütevatir ve meşhur haber konusuna değindi. Buna göre Mütevatir haber yalan üzere birleşmeleri mümkün olmayan bir topluluk tarafından aktarılan haber çeşididir. Böylelikle Hanefi anlayışın haber teorisi temellendirilmiş oldu. Ekrem hocam ise bu konuda el-Biruni'den bir alıntı yaparak "Haber, görmek gibi değildir" aktarımında bulundu. Ancak Ekrem hoca Hanefi haber teorisinin de Biruni'nin tersi bir bakış açısıyla ifade edildiğine işaret ederek yeniden bir açıklık getirdi ve şöyle söyledi: "Görmek, haber gibi değildir." Aslında bu ifadeyle Ekrem hoca haber teorisinin kesinliğine işaret etmiş oldu. İrfan hoca bu konuda haberin mütevatir olması kaydıyla Ekrem hocaya hak verdi. Bu haftaki dersimiz hem Ekrem hoca katkıları hem İrfan hoca açıklamaları hem de bizim sorularımızla oldukça verimli geçti. Bu derse kesinlikle ulaşıp izlemelisiniz.

EŞ-ŞEMSIYYE, KÂTİBÎ

Harun Kuşlu

17.12.2016

Katibî'nin Şemsiyye'si üzerinden gerçekleştirilen mantık okumalarında tasdikatin mebadisi olan önermelerden sonra tasdikatin hatta bir bütün olarak mantığın maksadı olan kıyas konusuna geçildi. En başta kıyasın/ tümdengelim diğer akıl yürütmelerden (tümevarım, analogi) farkına değinilip bilimselliğinden ötürü kıyasın mantıkta ele alındığı vurgulandı. Daha sonra kıyasın unsurları, genel kuralları ve Farabi'nin tasnifine göre sırasıyla yüklemli, bitişik şartlı ve ayrışık şartlı kıyasın şekilleri üzerinde duruldu. En sonda da İbn Sina'nın mantık tarihine kazandırdığı kıyas türü olan iktirani kıyas ele alındı.